КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА НА ЗДОБУТТЯ СВО «МАГІСТР» ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 022 «ДИЗАЙН» ЗА ТЕМОЮ: «ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИЗАЙНУ АРХІТЕКТУРНО-ЛАНДШАФТНОГО СЕРЕДОВИЩА ТЕРИТОРІЇ ДИТЯЧИХ ЛІКАРЕНЬ»



ВСТУП

АКТУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ

Одним з важливих напрямів державної політики України є охорона здоров'я людини. За даними МОЗ в Україні за два роки повномасштабної війни агресором було пошкоджено 1535 об'єктів медичних закладів, зруйновано повністю 201 об'єкт. З початку військової агресії спостерігається збільшення кількості захворювань дітей. Науково доведено, що дизайн навколишнього середовища може як позитивно, так і негативно впливати на стан здоров'я та термін одужання пацієнта, тому вкрай важливо сприйняти архітектурно-ландшафтний дизайн дитячих лікарень як один з інструментів формування терапевтичного простору. Отже, враховуючи виклики сьогодення, актуальність дизайну архітектурно-ландшафтного середовища медичних закладів, особливо дитячих, є надзвичайно високою, адже психоемоційний комфорт пацієнтів та відвідувачів закладу є необхідним у лікувальних процесах.

ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ — дизайн територій дитячих лікарень.

ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ — принципи організації архітектурно-ландшафтного середовища дитячих лікарень.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ — встановлення принципів організації дизайну території дитячих лікарень та визначення рекомендацій до проєктування архітектурно-ландшафтного середовища закладів даного типу.

ЗАВДАННЯ

1. Проаналізувати джерельну базу по темі дослідження.
2. Здійснити аналіз практичного досвіду проєктування території дитячих лікарень професійними дизайнерами та архітекторами розвинених країн світу.
3. Виявити та систематизувати основні групи принципів організації дизайну архітектурно-ландшафтного середовища дитячих лікарень.
4. Розробити загальні рекомендації щодо організації території дитячих лікарень з метою врахування відповідних принципів.
5. Розробити проєктне рішення дизайну архітектурно-ландшафтного середовища території дитячої лікарні на основі результатів дослідження та сформованих рекомендацій.

КОНЦЕПЦІЯ — Якісний дизайн архітектурно-ландшафтного середовища дитячої лікарні сприятиме покращенню задоволеності та благополуччя всіх зацікавлених сторін. На основі систематизованого матеріалу дослідження виокремлено основні групи принципів для професійного створення терапевтичного середовища для дітей. Вони включають: функціонально-технологічні, організаційно-планувальні, інформаційно-психологічні та естетичні принципи. Саме ці принципи і є основою концептуального рішення об'єкту проєктування.
Для вирішення проєктної пропозиції обрано ділянку на території дитячої лікарні №7 у м. Київ, площа ділянки становить 6800 м2. Пропонується розробити дизайн архітектурно-ландшафтного середовища кількох частин території лікарні, в якій буде запропоновано планувальне рішення всієї території прохідного простору та декілька функціональних зон, а саме: концептуальне рішення центральної зони відпочинку; зони активних та спокійних ігрових дій відповідно до вікових категорій. Планувальне рішення пропонується розробити на основі сформованих рекомендацій.
В дизайні ділянки передбачено різноманітність зон за діяльністю, розміром та відкритістю, щоб забезпечити інтерес різних груп користувачів.
Втілення функціонально-технологічних принципів полягає в застосуванні універсального дизайну та ергономічних принципів в проєктуванні ділянки.Все спеціалізоване обладнання є сплавідсиленим до антропометричних розмірів людини. Важливу увагу було приділено інформаційному наснаженню простору та інтерактивним елементам. В дизайні зон використовуються навігаційні та інформаційні вказівники, за допомогою яких впроваджуються мультисенсорні підходи до подачі інформації.
Окремо було приділено важливу увагу. На території ділянки, що проєктується, були наявні насадження, частина яких збережена та доповнена новими. Підбір рослин був здійснений за такими критеріями як: вид, розмір, колір, текстура, сезон цвітіння, безпечність та, що важливо, терапевтичний ефект. Ключовим також є естетичні принципи вирішення простору: пропорційне співвідношення між елементами, цілісність та єдність композиції загальної та окремих функціональних зон. В дизайні ділянки використано стилізовані об'єкти, що виконують функцію артоб'єктів та водних об'єктів. Загальна кольорова гамма – поєднання сірих та коричневих відтінків з акцентними кольорами. Для дизайну ділянки пропонується використати екологічні матеріали: дерево, метал, мікропокриття, гумова крихта, оргскло. Освітлення зон здійснюється на декількох рівнях – це загальне та додаткове (декоративне).

ОСНОВНІ КРИТЕРІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІЇ ДИТЯЧИХ ЛІКАРЕНЬ

РІЗНОМАНІТНІСТЬ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ЗОН
- Наявність різних зон за призначенням, розміром, відкритістю та приватністю, тобто зони активного відпочинку, зони тихого відпочинку, зони усамітнення та зони для групового спілкування

МАРШРУТИ ПЕРЕСУВАННЯ ПО ТЕРИТОРІЇ
- Відокремленість службових маршрутів від звичайних
- Дотримання відстані від будівель до головних до другорядних доріг з відповідними системами просторових опор

МІСЦЯ ДЛЯ ПАРКУВАННЯ
- Наявність паркувальних майданчиків для працівників та відвідувачів закладу
- Передбачення інвалідних місць для паркування у безпосередній близькості до входу

ДИЗАЙН РЕКРЕАЦІЙНОЇ ЗОНИ
- Композиція та план простору повинен мати просту та зрозумілу схему
- Розміщення на плоскому рельєфі або рельєфі з вісп. інфраструктурою (навісуси, відбиванки)
- Мінімізація шуму від навколишнього середовища.

ОСНОВНІ ГРУПИ ПРИНЦИПІВ СТВОРЕННЯ ТЕРАВЕТИЧНОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ДІТЕЙ

ФУНКЦІОНАЛЬНО-ТЕХНОЛОГІЧНІ
- **принцип ергономічності** — відповідність обладнання розмірам дитини
- **принцип безпеки** — принцип універсального дизайну
- **принцип відкритості**
- **принцип комфортності** — врахування потреби дітей з ортопедичними розладами

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЛАНУВАЛЬНІ
- **принцип інтеграції рослинних компонентів** — терапевтичних властивостей рослин та інших природних компонентів
- **принцип структурної відповідності** — відповідність компонентів за масштабом і пропорціями
- **принцип зручності** — зміни рівня в формуванні архітектурно-ландшафтного дизайну

ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНІ
- **принцип сценарного моделювання** — інформаційне наснаження території лікарні
- **принцип ретравізації**
- **принцип відображення**
- **принцип єдності психіки та діяльності**
- **принцип розмитості**
- **принцип системності**

ЕСТЕТИЧНІ
- **принципи гармонійності та цілісності** — структурна загальної композиції, збалансованість природних та штучних компонентів, композиційні прийоми у вирішенні функ. зон

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ УНІВЕРСАЛЬНОГО ДИЗАЙНУ ТА ІХ ЗАСТОСУВАННЯ В ДИЗАЙНІ ТЕРАВЕТИЧНОГО СЕРЕДОВИЩА

СПРАВЕДЛИВЕ ВИКОРИСТАННЯ
- Уникнення стигматизації шляхом забезпечення усім групам населення доступу до середовища

ГНУЧКЕ ВИКОРИСТАННЯ
- Фізична доступність обладнання, наявність достатньої ширини доріжок та відсутність перепадів висот
- Забезпечення зон, що відповідатимуть різноманітним вподобанням та здібностям користувачів
- Гнучкість обладнання (можливість регулювати висоти в об'єктах, обшитуванням різноманітних зон активного та пасивного відпочинку

ПРОСТЕ ТА ІНТУЇТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ
- Зрозумілість та простота організації простору та забезпечення орієнтування

КОНКРЕТНА ІНФОРМАЦІЯ
- Кольорове зонування простору, наявність розмітки та знаковість
- Надання правильних кольорів та різних контрастів між фоном та текстовою частиною забезпечить зручність її сприйняття
- Варто використати кожну зону своїм кольором, що допоможе в орієнтуванні

СТІЙКІСТЬ ДО ПОМИЛОК
- Обґєкти та елементи інформаційного наснаження повинні бути достатньо освітленими для уможливлення читання та сприйняття інформації

НИЗЬКІ ФІЗИЧНІ ЗУСИЛЛЯ
- Запобігання виникненню помилок шляхом надання підтримуючої та попереджувальної інформації
- Встановлення знаків про можливу небезпеку, таких як світлова підсвіта, або попередження про розмитості робсти, обмеження користування обладнанням та ін.
- Привільна організація простору для мінімізації фізичних зусиль користування
- Уникнення порогів між зонами, розміщення обладнання на оптимальних відстанях, використання автоматичних систем

РОЗМІР І ДОСТУПНІСТЬ ПРОСТОРУ
- Забезпечення користування незалежно від росту, віку та індивідуальних потреблень, доступ до простору та відповідність розміру обладнання
- Обладнання розроблене для осіб з особливими потребами.
- Доступність маршрутів (їх ширина) та достатній рівень освітлення середовища

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ДИЗАЙНУ ТА ЗМІСТУ ІНФОРМАЦІЙНОГО НАСИЧЕННЯ ТЕРИТОРІЇ ДИТЯЧОЇ ЛІКАРНІ

ПРОСТОТА І ЧІТКІСТЬ
- Інформація, що надається користувачеві повинна бути сприйнята для забезпечення сприйняття її різних груп населення, викладати чітко та лаконічно

ПОСЛІДОВНІСТЬ
- Виявлена та інформаційне наснаження слід перебудувати послідовні у своєму дизайні (шрифт, розмір, стиль, загальна композиція)

РОЗТАШУВАННЯ
- Об'єкти та елементи інформаційного наснаження варто розміщувати в місцях прийняття рішень подільного перегуляння користувача

ЯКІСНИЙ ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН
- Графічний дизайн допоможе упорядкувати вказівки та другорядну інформацію на об'єкті та сприяти кращому її сприйняттю користувачем

КОЛІР ТА КОНТРАСТ
- Надання правильних кольорів та різних контрастів між фоном та текстовою частиною забезпечить зручність її сприйняття Варто використати кожну зону своїм кольором, що допоможе в орієнтуванні

ОСВІТЛЕННЯ
- Об'єкти та елементи інформаційного наснаження повинні бути достатньо освітленими для уможливлення читання та сприйняття інформації

АДАПТИВНІСТЬ
- Адаптивність об'єктів інформаційного наснаження допоможе у швидкій зміні потрібної інформації без значних фінансових збитків

МУЛЬТИ-СЕНСОРНІ ПІДХОДИ
- Зважаючи на специфіку об'єкту проєктування та контингент користувачів інформацію потрібно доносити різними мультисенсорними підходами, такими як візуальними, слуховими і тактильними

ЗВОРОТНІЙ ЗВ'ЯЗОК
- Необхідно забезпечити можливість зворотнього зв'язку з медичним персоналом у разі виникнення непередбачуваної ситуації, обладнати такі об'єкти тривожними кнопками

ІНТЕРАКТИВНІ ЕЛЕМЕНТИ
- Використання інтерактивних елементів в об'єктах та елементах інформаційного наснаження дозволяє дитині абстрагуватися від стресової ситуації та відволіктись

ЗАГАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПРИНЦИПИ ТА СПОСОБИ ІХ ВИКОРИСТАННЯ В ДИЗАЙНІ АРХІТЕКТУРНО-ЛАНДШАФТНОГО СЕРЕДОВИЩА (ЗА О.М. ТКАЧЕНКО)

ДЕТЕРМІЗМУ
- Психологічні явища виникають внаслідок впливів конкретних причин і обумовлені певними факторами, такими як соціальними, культурними та фізичними чинниками
- Вивчення потреб дітей та їхніх родин для комфортного створення середовища

ВІДОБРАЖЕННЯ
- Психіка людини є відображенням об'єктивної реальності, тобто люди інтерпретують навколишній світ через свої психічні процеси
- Дизайн середовища повинен відповідати емоційним потребам користувачів та викликати позитивні емоції. Цього можна досягти шляхом використання в дизайні простору кольорових рішень, форм і матеріалів

ЄДНОСТІ ПСИХІКИ ТА ДІЯЛЬНОСТІ
- Психічні процеси і діяльність людини є взаємопов'язаними
- Потрібно спонукати користувачів простору до взаємодії з середовищем, а саме передбачити створення інтерактивних та функціональних зон, які враховують різні види діяльності

РОЗВИТКУ
- Психіка змінюється і розвивається протягом усього життя через взаємодію з навколишнім світом
- Потрібно забезпечити розвиток та навчання користувачів через поступну гру та дослідження. Це можна втілити шляхом обшитування ігровим, інтерактивних та творчих зон

СИСТЕМНОСТІ
- Особистість сприймається як частина більшої соціальної системи, яка впливає на психологічний стан і розвиток дитини
- Забезпечення зміцнення соціальних зв'язків та взаємодії шляхом обшитування зон для спілкування

ХАРАКТЕРИСТИКА КОЛЬОРІВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ (ВІДПОВІДНО ДО ДОСЛІДЖЕНЬ ОРГАНІЗАЦІЇ COLOR CONNECTIONS)

ЧЕРВОНИЙ (потужний, енергійний, ініціативний)
- стимулює кровообіг, підвищує температуру крові, викликає адреналін
- використовується для лікування втоми, параліч та виснаження

ПОМАРАНЧЕВИЙ (сміливий, надихаючий, бадьорий)
- сприяє асиміляційним, репродуктивним і кровоносним процесам організму, стимулює метаболізм, надає бадьорість організму
- використовується для лікування нужкового діабету, захворювань шкіри та виснаження нервової системи

ЖОВТИЙ (щасливий, життєрадісний)
- сприяє секреції шлунково-кишкового соку, стимулює функції організму пов'язані з роботою печінки, жовчного міхура та відтоком жовті
- використовується для зміцнення нервової системи та для лікування шлунково-кишкового тракту людини

ЗЕЛЕНИЙ (об'єктивний, гармонійний, спокійний)
- сприяє виведенню токсичних речовин з організму, регенерації клітин, запобігає утворенню тромбів та зупиненню кліпин
- використовується для зміцнення симпатичної нервової системи та лікування хворої серця, легенів

БІРЮЗОВИЙ (ніжний, молодий, рідкісний)
- спокоює до спілкування, впливає на тямус та щитовидну залозу
- використовується для лікування втоми та органів ендокринної системи людини

СИНІЙ (спокійний, творчий, відкритий)
- сприяє загальному заспокоєнню організму, знижує біль у горлі
- використовується для лікування глухоти, катаракти, кровотеч, бісконтю, с анестетиками; допомагає при тонзилліті, ревматизмі

ФІОЛЕТОВИЙ (заколисливий, об'єднуючий, благородний)
- сприяє досягненню балансу горизонтальної і залезистої діяльність організму людини
- використовується для лікування епілепсії, неврозії; розсіяного склерозу та струсу мозку

РОЖЕВИЙ (дружелюбний, затишковий, чуттєвий)
- сприяє примирню крові до мозку та стимулює симпатичну нервову систему
- використовується для лікування симпатичну нервову систему



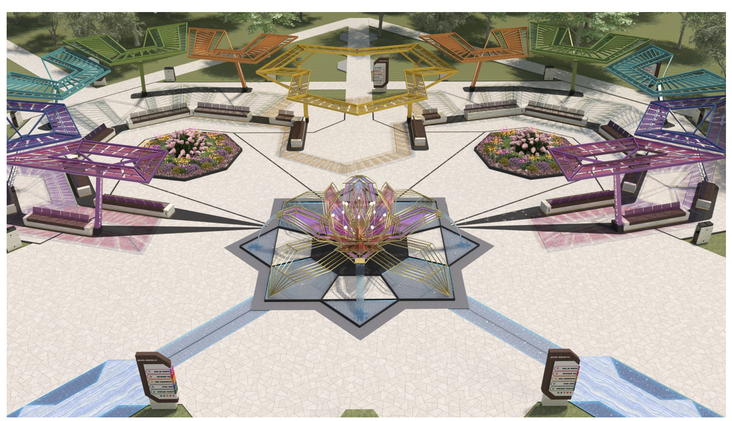











Ситуаційний план



Схема зонування території



Генеральний план М 1:750



Експлікація до генплану

№	Назва об єкта
1	Центральні сходи
2	Пандуси
3	Декоративне озеленення
4	Лава
5	Центральний фонтан
6	Декоративна підпорна панель
7	Бокові фонтани
8	Артоб єкт
9	Підлоговий інтерактивний екран
10	Контейнери для сміттєзбирання
11	Система навісів
12	Інформаційний вказівник
13	Світник
14	Інтерактивне освітлення
15	Інтерактивна ігро-фортепіано
16	Підлогова ігрова графіка
17	Арочний тунель
18	Стіл
19	Шахове вуличне поле
20	Доріжка
21	Тенісний стіл
22	Тренажери
23	Багатофункціональна конструкція-спортмайданчик
24	Лежачі ігрова конструкція
25	Спеціалізоване ігрове обладнання
26	Пісочниця
27	Вуличний хокер
28	Лабіринт
29	Сонячні годинники
30	Тунель металіві Ветру
31	Фігурні підлогові плитки

Експлікація до ситплану

№	Назва зони
	Об єкти проєктування
	Медичні заклади
	Заклади дошкільної освіти
	Об єкти проєктування
	Міська забудова
	Насадження
	Дороги

Експлікація до схеми зонування території

№	Назва зони	Площа
1	Вхідна зона	960 м²
2	Транзитна зона	
3	Мистецька зона	101 м²
4	Вхід об єкту	375 м²
5	Центральна відпочинкова зона	650 м²
6	Зона інтерактивного освітлення	1113 м²
7	Кінський сад	125 м²
8	Зона сайлінгміта	136 м²
9	Зона підлогових ігор	396 м²
10	Зона настільних ігор	172 м²
11	Ігровий майданчик (7-12 років)	163 м²
12	Ігровий майданчик (3-6 років)	167 м²
13	Ігровий майданчик (1½ років)	135 м²
14	Зона прогулянки розвіт	163 м²



Розріз 1-1 М 1:125

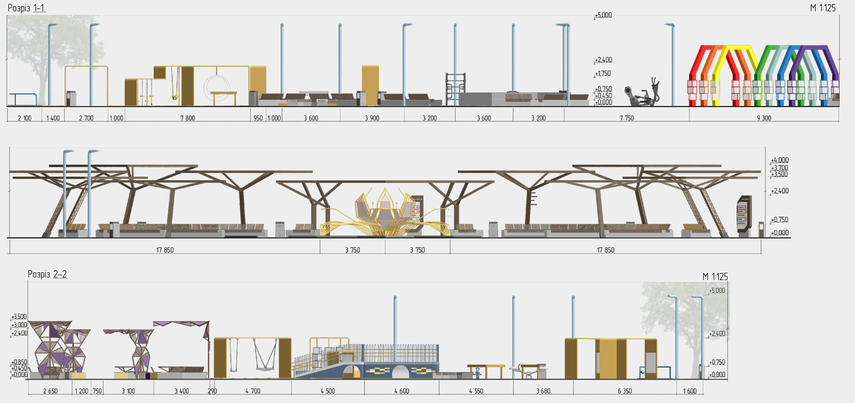

Розріз 2-2 М 1:125

ВИКОНАЛА СТУДЕНТКА 2 КУРСУ «ДАЛС» ЕГОЖА М. Ю., НАУКОВИЙ КЕРІВНИК – КАНДИДАТ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА, ДОЦЕНТ, ДОЦЕНТ КАФЕДРИ «ДС» КРИВУЦ С. В.